

Monumentnummer*: 521012

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82727/115

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Genderen	Altena	Noord-Brabant

<i>Locatienaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Genderen	Bergsche Maas

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Aalburg	D			1834

*Omschrijving***

Inleiding

WINDMOTOR, gesitueerd op de zomerdijk van de Bergse Maas, ten zuiden van de bebouwde kom van Genderen. Deze in de eerste helft van de 20ste eeuw (ca.1925) gebouwde windmolen werd gerealiseerd ter verbetering van de waterhuishouding binnen het uiterwaardengebied tussen zomer- en winterdijk. De molen moest het overtollige water uit de uiterwaarden bemalen, zodat het afgevoerd kon worden naar de Maas. De windmolen werd ookwel "Amerikaanse windmotor" genoemd, omdat deze windmotoren als het ware aangepaste versies waren van de Amerikaanse windmolens. De Amerikaanse uitvinding werd omstreeks 1910 in Nederland geïntroduceerd en werd op grote schaal toegepast bij onder meer uiterwaarden en polders.

Het is niet bekend wie de molen bij Genderen heeft gebouwd. Mogelijk was de firma R.S. Stokvis en Zn. te Rotterdam bij het project betrokken. Deze firma leverde binnen Nederland verschillende van deze door de Duitse firma Herkules gebouwde molens.

De windmotor bij Genderen is thans sterk vervallen. Een aantal onderdelen, zoals de windvaan, ontbreekt. De aan de windroos bevestigde bladen zijn merendeels sterk beschadigd.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Op betonnen onderbouw geplaatste, licht geconstrueerde ijzeren windmolen, bestaande uit een vierzijdige ijzeren torenconstructie met gekruiste windverbanden, bekroond door een grote ronde windroos, samengesteld uit tien armen en een drietal ijzeren cirkels, waaraan dunne ijzeren bladen zijn bevestigd. De windvaan, die voor enige jaren nog aanwezig was, is thans grotendeels verdwenen. De windroos kan een verticale as in beweging zetten, die in het benedendeel van de constructie een nog bestaand wiel aandrijft, dat de eveneens nog aanwezige bemalingsinstallatie in beweging kan zetten. Deze bestaat uit een in een ijzeren constructie gevatte schuin geplaatste vijzel. Voor de onderzijde van de vijzel is een tweetal aan houten balken bevestigde ijzeren roosters in de sloot geplaatst om gras en waterplanten van de vijzel weg te houden. Aan weerszijden van de molen bevinden zich op de dijk ijzeren hekwerken.

Waardering

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als historische windmolenconstructie uit de eerste helft van de 20ste eeuw, is van belang als voorbeeld van de aanpassing van de waterbemaling aan nieuwe technische ontwikkelingen en is tevens van industrieel-archeologisch belang. Het object heeft historische waarde als uiting van de vroegere zorg voor de waterhuishouding in het door de Maas en Bergse Maas bepaalde landschap rond Aalburg en Genderen. De hoge molen is door zijn bijzondere constructie en eenzame ligging op de zomerdijk een dominant herkenningspunt in het rivierlandschap ten zuiden van Genderen en heeft daardoor een hoge ensemblewaarde.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Industrie- en poldermolen

Functie

Molen

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument